

[Svend Haugaard.]

provinshavne i den øvrige del af Danmark. Jeg synes, at nogle af ordførerne her i dag ligesom sætter de to ting lige og ikke rigtig har forstået den vældige forskel, der er. Det at besejle Grønland med de meget store isvanskeligheder, med de meget store afstande og den meget forskellige mængde af gods til de forskellige steder, hvor den skal afleveres, det er ikke noget, som man kan sammenligne med danske forhold.

Uden styring tror jeg det vil blive sådan, at det bliver nogle enkelte private, der skummer fløde dér, hvor det betaler sig, med tilsvarende nedgang i udbyttet for KGH, eller lad mig hellere sige med tilsvarende stigning i statsudgifterne. KGH er jo forpligtet til at besejle hele det grønlandske område, er forpligtet til at opretholde beredskabslagre. Hvis det skulle være muligt for private at gå ind i besejlingen her, måtte en lignende pligt pålægges private, og så tror jeg, de ville betakke sig.

Hvis der ikke kommer en styring af det, ser jeg sådan på det, at så må vi enten have vidt forskellige fragtrater til de forskellige dele af Grønland med en så enorm prisforskel, at det fuldstændig vil forstyrre befolkningens fordeling, hvilket jeg i hvert fald ikke ønsker — ikke mindst udstederne vil så blive afvandet langt, langt hurtigere, end det nu er tilfældet — eller også vil vi få meget stærkt forøgede statsudgifter. Den tredje mulighed er den, der er foreslået her, nemlig at man giver KGH et monopol. Af de tre onder vælger jeg det sidste.

Vi giver altså vores tilslutning uden begejstring, men som en nødvendighed. Jeg anede da også, at venstres ordfører nok får det som udgang, efter at man har luftet sin utilfredshed, idet man når frem til, at der nok trods alt ikke er andet at gøre. Sådan er altså min og mit partis indstilling. Vi er dog enig i, når man giver et monopol som her, at det er nødvendigt, at det ikke bliver en sovepude, det er nødvendigt, at vi kontrollerer, at effektiviteten er i orden, men vi har på den anden side ikke nogen mulighed for at sætte et konkurrerende foretagende ind, uden at det bliver alt for dyrt for samfundet.

Også vi spekulerer lidt på, hvordan det vil være muligt at undgå landgang fra andre end danske.

Poul Dam: Jeg kan anbefale lovforslaget, som forekommer mig at være en simpel nødvendighed for at bevare den hidtidige ensartede takstpolitik. De ensartede priser rundt omkring i Grønland forekommer mig at være noget af det meget gode, som monopollet har skabt.

Jeg kan derfor i det store og hele tilslutte mig den argumentation, som er givet fra ministerens side, med én undtagelse. Jeg kan ikke godt tage argumentet om, at dette skal gøres, for at man ikke undergraver beslutningen om at udflytte til Ålborg. Udflytningen til Ålborg var en tvivlsom sag; jeg havde den glæde at stemme imod den, og jeg ville gerne gentage det, hvis jeg kunne komme til det, men det går jo ikke. Det er en dyr spøg, og der er ikke nogen som helst fordele ved det, så hvis det var hovedargumentet, kunne jeg såmænd med glæde gå imod dette lovforslag, men det er jo ikke hovedargumentet.

Jeg skal herefter knytte nogle bemærkninger til de interessante taler, som hr. Bo Kristensen og hr. Holger Hansen har holdt. De gik jo på en melodi, som vi kender i debatten om KGH og debatten om den økonomiske Grønlandspolitik i det hele taget. Man taler smukt om den frie konkurrence, som skal billiggøre varerne, om den frie konkurrence, som skal animere KGH til at være mere effektiv. Nu har jeg med min bedste vilje ikke kunnet finde ud af, hvad det var, man bebrejdede KGH. KGH forekommer mig at være noget nær mønsteret på, hvorledes et politisk kontrolleret monopol kan virke til gavn for den befolkning, som det skal arbejde iblandt, med meget initiativ og mange andre gode egenskaber.

Det viser sig også, når man kommer nærmere på sagen, at de smukke ord om den frie konkurrence dækker over noget helt andet, nemlig over, at man ønsker at sætte gift for ethvert offentligt initiativ for dermed at skabe øgede indtægter for visse private erhvervsinteresser. Den privatisering, der er sket på Grønland, har jo først og fremmest skaffet nogle indtægter, ikke-beskattede indtægter — i hvert fald indtil det sidste punkt på dagsordenen ikke-beskattede indtægter — og nogle ikke-beskattede formuer hos nogle private danskere. Hvem har betalt dem? Ja, det har naturligvis